
Vergaderjaar 2018–2019

21 501–02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

R

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 oktober 2018

Hierbij bied ik u aan de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 16 oktober 2018.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN EN RAAD ALGEMENE ZAKEN ARTIKEL 50 VAN 16 OKTOBER 2018

RAAD ALGEMENE ZAKEN

Kabinetsappreciatie State of the Union

Conform het verzoek van de vaste commissie voor Europese Zaken van de Tweede Kamer van 26 september 2018 (kenmerk 18-EU-B-052) geeft het kabinet hierbij zijn appreciatie van de «State of the Union» van Commissievoorzitter Juncker van 12 september. In brede zin kan het kabinet zich vinden in de analyse van de Commissievoorzitter dat de EU voor grote grensoverschrijdende uitdagingen staat die vragen om een gezamenlijke aanpak, zoals migratie, veiligheid, Brexit, economische groei, klimaatverandering en een snel veranderende wereldorde. Het is noodzaak om met de Unie concrete resultaten te boeken op deze terreinen. Dit is ook wat burgers in Nederland en andere Europese lidstaten verwachten. Om deze reden verwelkomt het kabinet het voornemen van de Commissievoorzitter om ambitie te tonen op deze thema's. Om ambitie te verwezenlijken in concrete resultaten is besluitvaardigheid nodig, evenals het nakomen van en toezien op gemaakte afspraken.

De specifieke beleidsvoorstellen die door de Commissievoorzitter zijn aangekondigd in de toespraak worden bestudeerd en beoordeeld. Het parlement wordt daarover geïnformeerd middels de Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) fiches. Daarnaast zal het kabinet in de jaarlijkse Staat van de Unie-kamerbrief een appreciatie geven van het Commissie werkprogramma voor het jaar 2019, dat wordt vastgesteld eind 2018.

Meerjarig Financieel Kader

De Raad Algemene Zaken (RAZ) zal opnieuw de voortgang bespreken in de onderhandelingen over het EU Meerjarig Financieel Kader voor 2021–27 (MFK). Sinds de vorige voortgangsrapportage in september jl. heeft het Oostenrijkse voorzitterschap op technisch niveau elementen voorgesteld voor een concept onderhandelingsdocument. Dit document wordt stapsgewijs opgebouwd en zal uiteindelijk alle budgettaire en politieke beslispunten bevatten die nodig zijn voor een integraal akkoord over het MFK en een nieuw Eigenmiddelen Besluit. Het opstellen van dit document is een stap tussen de technische fase en de formele onderhandelingen. De nu voorbereide elementen hebben betrekking op horizontale (overkoepelende) aspecten zoals de prioriteiten, de structuur van het MFK en de mate van begrotingsflexibiliteit, en op de uitgavencategorieën (1) *Single Market, innovation & digital*, (3) *Natural resources and environment*, (5) *Security and defence* en (7) *European public administration*. De RAZ zal, naast een korte rapportage over de stand van zaken, over deze elementen een eerste politieke discussie hebben. In deze pre-onderhandelingsfase is op ambtelijk niveau nog geen sprake van convergentie van standpunten, daarvoor is het nog te vroeg en het krachtenveld nog te complex. In het onderhandelingsdocument worden dan ook nog diverse opties geformuleerd en staat een groot aantal punten nog ter discussie. Het Oostenrijkse voorzitterschap heeft het MFK tevens geagendeerd voor de RAZ van november en december. Naar verwachting zullen dan de elementen voor overige uitgavencategorieën besproken worden (*Cohesion and values, Migration and border management, Neighbourhood and the World*), alsook de inkomstenkant van de EU-begroting. In de Europese Raad van december wordt tevens een voortgangsbespreking verwacht.

De Nederlandse inzet is gericht op een gemoderniseerd en financieel houdbaar MFK, dat de lasten bovendien eerlijk verdeelt. Dit vereist scherpe keuzes en bezuinigingen. De kabinetsappreciatie van de Commissievoorstellen (Kamerstuk 21 501-20 nr. 1349) en de relevante BNC-fiches vormen het kader voor de Nederlandse inzet.

Verzoek vaste commissie Europese Zaken

De vaste commissie voor Europese Zaken heeft verzocht (kenmerk 18-EU-B-055) om een gedetailleerd tijdpad van de behandeling en besluitvorming van het MFK-dossier, uitgesplitst per deelvoorstel wanneer en in welke Raadsformatie deze deelvoorstellen worden behandeld. Om aan dit verzoek tegemoet te komen is bijgevoegd een overzicht van de sectorale wetgevingsvoorstellen, de betreffende BNC-fiches, het verantwoordelijke departement en de behandelende Raadsformatie. Het kabinet beschikt niet over een gedetailleerde planning per deelvoorstel. Dit tijdpad is afhankelijk van de agendering door het EU-voorzitterschap en de mate van voortgang in de Raadswerkgroepen. Een formeel besluit op alle deelvoorstellen kan pas volgen na een akkoord over het integrale MFK. De Europese Raad heeft in juni jl. de Raad en het EP verzocht de MFK-voorstellen integraal en zo spoedig mogelijk te bespreken. Het kabinet zal de Kamer zoals gebruikelijk via de geannoteerde agenda's van de verantwoordelijke Raadsformaties tijdig informeren over de voortgang van de besprekingen.

Vorbereiding Europese Raad 18 oktober 2018

Naar verwachting zal tijdens de Europese Raad van 18 oktober verder worden gesproken over een integrale Europese migratie aanpak en samenwerking met derde landen. Ook zal het Oostenrijks voorzitterschap de uitkomsten van de biechtstoelronde met betrekking tot de herziening van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) toelichten. Nederland zal langs bekende lijn pleiten voor een integrale benadering met daarbij aandacht voor de grondoorzaken van migratie en opvang in de regio, het tegengaan van mensenhandel en mensensmokkel, een duurzame regeling met betrekking tot de ontschepping van migranten aan beide zijden van de Middellandse Zee, versterking van de buitengrenzen van de lidstaten van de EU, en tot slot de totstandkoming van een verbeterde versie van het GEAS. Uw Kamer zal in aanloop naar deze Europese Raad nader worden geïnformeerd door middel van de geannoteerde agenda.

Zoals aangegeven in het verslag van de informele Europese Raad in Salzburg van 19 en 20 september zullen de besprekingen over interne veiligheid vertaald worden in de conclusies van de Europese Raad van 18 en 19 oktober [Kamerstuk 21 501-20, nr. 1365]. De inzet van het kabinet op dit terrein is met u gedeeld in de geannoteerde agenda voor de informele Europese Raad [kamerstuk 21 501-20, nr. 1358] en in het eerdergenoemde verslag van de informele Europese Raad. In de geannoteerde agenda van de Europese Raad van 18 oktober zal uw Kamer nader worden geïnformeerd over de onderwerpen die onder dit deel van de voorziene Europese Raadsconclusies aan bod komen.

De Raad zal ook spreken over de relatie met Rusland. Nederland zal daarbij de bekende lijn van druk en dialoog onderstrepen en daarbij pleiten voor het belang van EU-eenheid. Voor wat betreft de Ruslandsancties is eenheid binnen de EU geen gegeven. Het kabinet is van mening dat er geen sprake kan zijn van versoepeling van de sancties zolang de Minsk Akkoorden inzake het conflict in Oekraïne niet worden nageleefd.

Stand van zaken Polen

In het kader van Artikel 7(1) zal de Europese Commissie een laatste stand van zaken geven ten aanzien van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van Polen en de rechtsstaat. Voor deze Raad Algemene Zaken is geen hoorzitting met Polen voorzien.

Informatiepunt Artikel 7(1) Hongarije

Het Voorzitterschap zal met nadere informatie komen ten aanzien van het verdere verloop in de Raad van de Artikel 7-procedure die door het Europees parlement inzake Hongarije is geactiveerd. Het kabinet hecht aan een zorgvuldige en gedegen procedure die recht doet aan de zorgen die leven ten aanzien van democratie, rechtsstaat en mensenrechten in Hongarije.

RAAD ALGEMENE ZAKEN IN ARTIKEL 50 SAMENSTELLING

De Raad Algemene Zaken in Artikel 50 samenstelling (RAZ Artikel 50) zal, in aanloop naar de Europese Raad in Artikel 50 samenstelling (ER Artikel 50) op 17 oktober, de voortgang bespreken in de Brexit-onderhandelingen aan de hand van een presentatie van hoofdonderhandelaar Barnier. Met het oog op de beperkte vooruitgang in de onderhandelingen sinds de laatste informele Europese Raad, zal de RAZ Artikel 50 mogelijk eveneens stil staan bij de voorbereidingen op een *no deal* scenario (*contingency planning* en *preparedness*). De verwachting is dat de boodschap herhaald zal worden dat het risico op een *no deal* scenario reëel blijft en dat dit het noodzakelijk maakt dat de EU-lidstaten en de EU-instellingen zich hierop onverminderd voorbereiden.

Tijdens het partijcongres van de *Conservative Party*, dat van 30 september tot 3 oktober jl. werd georganiseerd in Birmingham, speelde Brexit een belangrijke rol. Premier May nam echter geen nieuwe posities in en benadrukte in haar speech het belang van een einde aan het vrij verkeer van personen en het behouden van de Unie van het VK.

Alle aandacht is nu gevestigd op het tot een goed einde brengen van de onderhandelingen over het terugtrekkingsakkoord en de daarbij gaande politieke verklaring over het kader van de toekomstige betrekkingen, om zo een ordelijke terugtrekking van het VK uit de EU te bewerkstelligen en een *no deal* scenario te vermijden. Er rest nog slechts beperkte tijd om het eens te worden over én de Ierse grenskwestie, én de nog openstaande punten van het terugtrekkingsakkoord zoals de *governance* daarvan, én de politieke verklaring over het kader voor de toekomstige betrekkingen. Daarbij geldt zoals bekend dat *nothing is agreed until everything is agreed*.

Het kabinet zal tijdens deze RAZ Artikel 50 opnieuw steun uitspreken voor de inzet van hoofdonderhandelaar Barnier in de Brexit-onderhandelingen om zo spoedig als mogelijk tot een evenwichtig pakket te komen en het belang van behoud van de EU27-eenheid benadrukken.